



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. Miroslava Makajeva a ve věci

žalobce: **město Zdice**
sídlem Husova 2, 267 51 Zdice
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Kainem
sídlem Nádražní 58/110, 150 00 Praha 5

proti
žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 3. 2. 2023, č. j. 146365/2022/KUSK-DOP/Svo,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 2. 2023, č. j. 146365/2022/KUSK-DOP/Svo, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů řízení částku 19 456 Kč, a to k rukám jeho zástupce Mgr. Martina Kaina, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Předmětem sporu je v této věci otázka, zda se na pozemcích parc. č. XA a XB v katastrálním území X nachází místní komunikace.
2. Spoluvlastníky dotčených pozemků jsou Ing. Š. J., Z. P. a S. V. (dále též „vlastníci pozemků“ nebo „žadatelé“). Ti se podle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v rozhodném znění (dále jen „správní řád“) žádostí ze dne 10. 8. 2017, doplněnou podáními ze dne 17. 5. 2018 a ze dne 22. 5. 2018, domáhali určení „*zda a kdy vznikl právní vztah – zařazení pozemků parc. č. XA, parc. č. XB a parc. č. XC, všechny v k. ú. X, do kategorie místní komunikace – a zda tento právní vztah trvá.*“ Sami mají za to, že se na dotčených pozemcích místní komunikace nenachází.
3. Žalobce je obcí, na jejímž území se dotčené pozemky nacházejí. Na rozdíl od žadatelů zastává názor, že cesta je samostatnou stavbou odlišnou od pozemků, a jedná se tak o místní komunikaci v jeho vlastnictví.
4. Městský úřad Zdice (dále jen „silniční správní úřad“) vydal v průběhu správního řízení několik rozhodnutí, jimiž na dotčených pozemcích deklaroval existenci místní komunikace III. třídy ve smyslu § 6 odst. 2 písm. c) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“). K odvolání žadatelů byla tato rozhodnutí žalovaným opakovaně rušena.
5. Naposledy deklaroval silniční správní úřad existenci místní komunikace na dotčených pozemcích výrokem I. rozhodnutí ze dne 24. 11. 2021, č. j. SPR/2354/2017-121 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), s odůvodněním, že cesta je ze stavebně-technického hlediska samostatnou věcí, která byla a je ve vlastnictví žalobce. Ve stejném geometrickém a polohopisném určení – dříve na pozemku PK X v katastrálním území K. – se cesta nachází nejméně od roku 1938, což vyplývá z geometrického zaměření komunikace Ing. P. J. a leteckých snímků z let 1938, 2002 a 2005. Při místních šetřeních konaných dne 29. 11. 2017 a 27. 7. 2018 bylo dále zjištěno, že sporná část cesty je z jedné strany lemována oplocenými pozemky žadatelů a z druhé strany poměrně příkrým břehem, na nějž navazuje pole, a proto je vyloučeno, že by se těleso komunikace v průběhu let posouvalo. Ke vzniku cesty přitom nedošlo samovolně pouhým vyježděním kolejí, nýbrž cílenou stavební činností. Komunikace byla od počátku vybavena technickými prvky k zajištění sjízdnosti, a to příkopy odvádějícími srážkovou vodu. Z *Popisu stavby komunikace* ze dne 15. 4. 2019 zpracovaného Ing. V. P. (dále jen „popis stavby Ing. P.“) na základě čtyř sond v tělese cesty vyplývá, že komunikace byla vytvořena na pláni, přičemž konstrukční vrstvu tvořilo hutněné kamenivo v hloubce 150 až 300 mm. Naproti tomu neshledal silniční správní úřad za spolehlivý a objektivní znalecký posudek Ing. J. R., Ph.D. ze dne 5. 8. 2019 (dále jen „znalecký posudek Ing. R.“), který předložili žadatelé a podle kterého se na dotčených pozemcích místní komunikace nikdy nenacházela. Komunikace je sice v části vedoucí přes dotčené pozemky v současnosti neupravená, zbývající část komunikace je nicméně pokryta živичným povrchem. Do tělesa vozovky bylo zasaženo v souvislosti s výstavbou rodinného domu na pozemku parc. č. XD (*parcela jižně od dotčených pozemků – pozn. soudu*), když byla umístěna veřejná distribuční síť nízkého napětí. Následně nebyla cesta opravena kvůli odporu ze strany právních předchůdců vlastníků pozemků. Na nepochopitelný odpor vlastníků pozemků pak žalobce naráží i v souvislosti se zamýšlenou rekonstrukcí komunikace, při které má být opatřena živичným povrchem, a dále má být vybudována

doprovodná infrastruktura (chodníky a veřejné osvětlení). Žadatelé zjevně považují žalobce za vlastníka místní komunikace, neboť po něm požadují peněžní náhradu za užívání dotčených pozemků. Tento nárok jim byl pravomocně přiznán za období od 1. 6. 2014 do 30. 4. 2017 elektronickým platebním rozkazem Okresního soudu v Berouně ze dne 5. 6. 2017, č. j. EPR 110375/2017-8, což vylučuje hypotetickou možnost, že by se mohlo jednat o veřejně přístupnou účelovou komunikaci. Silniční správní úřad na základě provedeného dokazování uzavřel, že cesta byla místní komunikací již před 1. 4. 1997, kdy nabyl účinnosti zákon o pozemních komunikacích, a ve smyslu usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 29. 1. 2014, č. j. 9 As 15/2012-27, č. 3028/2014 Sb. NSS, tak splňuje její zákonné znaky i nadále. Jelikož cesta zajišťuje nejkratší spojení části obce K. s obcemi B. a H., odpovídá místní komunikaci III. třídy, tedy obslužné komunikaci. Takto byla cesta též v minulosti pod č. X zaevidována v pasportu místních komunikací.

6. Prvostupňové rozhodnutí změnil žalovaný tak, že se na dotčených pozemcích nachází veřejně přístupná účelová komunikace ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích (výrok I. rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2022, č. j. 015381/2022/KUSK-DOP/Svo; *výrok II. se týkal právní povahy cesty na pozemku parc. č. XD a zůstal napadeným rozhodnutím nedotčen – pozn. soudu*). V této části bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2022 zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2022, č. j. 55 A 55/2022-70 (dále jen „první rozsudek“), pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů. Úkolem žalovaného v dalším řízení bylo, „*aby na základě konkrétních skutkových zjištění přezkoumatelným způsobem posoudil, zda komunikace na dotčených pozemcích i s přihlédnutím ke stavebně-technickému stavu na okolních pozemcích a jeho vývoji je, či není stavbou v občanskoprávním smyslu, a případně otázku vlastnického práva k této stavbě*“ (odst. 52 prvního rozsudku). Výrok II. rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2022 zůstal prvním rozsudkem nedotčen.
7. Po vrácení věci k dalšímu řízení žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) opětovně změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že se na dotčených pozemcích nachází veřejně přístupná účelová komunikace. Podle žalovaného nebylo prokázáno, že by byla cesta samostatnou stavbou ve vlastnictví žalobce (obce), neboť u ní nelze rozlišit, kde končí stavba a začíná pozemek. Povrch cesty byl v průběhu let upravován vrstvou přírodního kameniva různé frakce s obsahem hrubých částic, které se běžně do konstrukčních vrstev komunikací nedávají. To vyplývá zejména z kopané sondy č. 3 v popisu stavby Ing. P., z níž jsou patrné oranžové a modré úlomky (pravděpodobně části cihel, zbytku omítky či jiného materiálu), k nimž se zpracovatel nijak nevyjádřil. Žádná odborná firma by přitom do konstrukce vozovky nepoužila zbytky stavební sutě, neboť se jedná o materiály s vysokou nasákavostí. Nejedná se proto o důkaz, že cesta vznikla cílenou stavební činností. Z fotografií k popisu stavby Ing. P. je zřejmé, že závěr o existenci vrstvy hutněného kameniva frakce 63 až 125 mm neodpovídá výkopku. Běžně se navíc při návrzích konstrukčních souvrství užívá frakce 0 až 63 mm. Větší frakce se užívá např. při konstrukci gabionových zdí. Právě taková zeď tvoří oplocení pozemku parc. č. X, a je proto otázkou, zda nebyl zbytek kameniva použit na zlepšení kvality předmětné cesty. Z fotografií předložených žadateli k podání ze dne 17. 9. 2018 je pak evidentní, že na původní polní cestu byla navedena vrstva kameniva použitá při stavbě domu, nikoliv pro vlastní výstavbu komunikace. Tato vrstva byla následně zaježděna do původní polní cesty. Na leteckých snímcích z roku 1997, 2003, 2011, 2013, 2015 a 2017 je navíc patrný pruh zeleně prorůstající mezi jednotlivými jízdními stopami. Pokud by se jednalo o stavbu místní komunikace,

takový pruh by nemohl být viditelný. Kromě toho cesta neodpovídá technickým normám (ČSN 73 6110 a ČSN 73 6126-1,2) ani vyhlášce č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích (dále jen „vyhláška č. 104/1997 Sb.“). Žalobce nadto nedoložil, že by k výstavbě komunikace použil mechanicky zpevněné kamenivo, tedy že takovou zakázku objednal, nechal provést a zaplatil. Skutečnost, že se nejedná o samostatnou stavbu, pak potvrzuje i znalecký posudek Ing. R. Žalovaný dále upozornil, že i pokud by byla prokázána existence cesty jako samostatné stavby, silniční správní úřad postrádal pravomoc k posouzení otázky jejího vlastnictví. O této otázce by mohl rozhodnout pouze civilní soud na základě určovací žaloby. Ačkoliv se tak nejedná o místní komunikaci, daná cesta naplňuje znaky veřejně přístupné účelové komunikace, neboť jde o cestu stálou a patrnou v terénu, která je užívána neomezeným okruhem uživatelů k zákonnému účelu dle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, a to za konkludentního souhlasu vlastníků pozemků, resp. jejich právních předchůdců. Žalovaný proto v zájmu hospodárnosti řízení na dotčených pozemcích deklaroval existenci účelové komunikace, „*neboť ho k tomu zmocňuje věcná příslušnost.*“

II. Obsah podání účastníků

8. Žalobce v žalobě namítá, že žalovaný podstatně zasáhl do jeho procesních práv, neboť v odvolacím řízení doplnil dokazování, aniž by jej poučil o možnosti se s novými podklady pro vydání rozhodnutí seznámit a vyjádřit se k nim. Konkrétně se jedná o letecké snímky z roku 1997, 2003, 2011, 2013, 2015 a 2017, které nebyly součástí správního spisu. V řízení před silničním správním úřadem bylo provedeno dokazování pouze leteckými snímky z roku 1938 a 2005 a fotografií z roku 2002. Žalobce si není vědom toho, že by z těchto snímků byly viditelné vyježděné koleje s travním porostem uprostřed, jak tvrdí žalovaný. Naopak je ze snímků, jimiž bylo v prvoinstančním řízení provedeno dokazování, patrné, že těleso komunikace tvořilo kompaktní celek, jehož povrch byl upraven pro provoz dopravních prostředků. Další procesní pochybení spatřuje žalobce v tom, že jej žalovaný nevyrozuměl o odlišném náhledu na věc, neumožnil mu učinit návrhy na doplnění dokazování a neprovedl důkazy, které žalobce navrhoval již v rámci žaloby proti předchozímu rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2022.
9. Žalobce se rovněž neztotožňuje se závěrem žalovaného, že cesta není samostatnou stavbou, nýbrž pouhou součástí povrchu dotčených pozemků. Žalovaný oponoval zjištěním učiněným na základě čtyř kopaných sond v popisu stavby Ing. P., aniž by provedl rozbor jednotlivých výkopků, vyslechl jeho zpracovatele a své závěry blíže doložil. Není zřejmé, zda se jedná skutečně o úlomky stavební suti, ani zda se tato příměs nedostala do výkopku z povrchu. Žalovaný se sám postavil do role znalce, aniž by byl kopání sond přítomen. Podle žalobce bylo spolehlivě prokázáno, že komunikace vznikla cílenou stavební činností. K tvrzení žalovaného ohledně velikosti frakce kameniva žalobce uvádí, že komunikace vznikla již před rokem 1997 a je prokazatelně užívána od roku 1907. Skutečnost, že se v současnosti užívá pro výstavbu kamenivo jemnější frakce, neznamená, že v minulosti tomu nemohlo být jinak. Lichá je rovněž argumentace žalovaného technickými normami a vyhláškou č. 104/1997 Sb., neboť cesta se stala místní komunikací ještě před účinností zákona o pozemních komunikacích, a platily pro ni tak odlišné technické parametry. Žalovaný rovněž pomíjí fakt, že do tělesa komunikace bylo zasaženo ze strany vlastníků pozemků, kteří po výstavbě rodinného domu nedodrželi svůj závazek uvést komunikaci do původního stavu a v současnosti dokonce obstrukčně brání tomu, aby komunikaci zrekonstruoval sám žalobce. Pokud by k tomuto zásahu nedošlo, komunikaci by nadále

pokrýval živičný povrch s hutněným recyklátem. Žalovaný se však pouze spokojil s vysvětlením žadatelů, že neuspokojivý stav komunikace vylepšovali navážkou stavebního materiálu. Žalobce dále zdůrazňuje, že se chová jako vlastník komunikace, neboť žadatelům již od roku 2017 hradí peněžní náhradu za užívání dotčených pozemků.

10. Žalobce dále namítá, že žalovaný přehlíží celkové poměry v dané lokalitě a soustředí se pouze na izolované posouzení stavebně-technického provedení 78 metrů cesty vedoucí přes dotčené pozemky. Cesta splňovala znaky místní komunikace již za předchozí právní úpravy, a měla by tak být posuzována i podle zákona o pozemních komunikacích. Celá komunikace měří od křižovatky se silnicí č. X až do části K. 753 metrů, v délce 265 metrů je pokryta živičným povrchem a v délce 400 metrů částečně živičným povrchem s hutněným recyklátem. V tělese komunikace je položena technická infrastruktura (distribuční síť nízkého napětí a vodovodní řad včetně přípojek). Ačkoliv v části vedoucí přes dotčené pozemky je povrch cesty kvůli zásahu žadatelů neupravený, je komunikace tvořena konstrukčními prvky. Rozhodně se nejedná o samovolně vyježděné koleje. Pouhá skutečnost, že se nyní povrch komunikace nachází ve zhoršeném stavu, neznamená, že cesta pozbyla charakter místní komunikace. Pokud by žadatelé rekonstrukci cesty umožnili, nebylo by o stavebně-technickém stavu komunikace žádných pochyb.
11. Žalovaný se žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Ve vyjádření k žalobě uvádí, že v odvolacím řízení k žádnému doplnění dokazování nedošlo, neboť letecké snímky byly součástí správního spisu. Žalovaný setrvává na závěru, že cesta není samostatnou stavbou v občanskoprávním smyslu, a nejedná se tak o místní, nýbrž o účelovou komunikaci. Otázka, zda do tělesa vozovky zasáhli vlastníci pozemku, nemůže být řešena v rámci řízení o určení právního vztahu. K námitce týkající se neprovedení dokazování žalovaný uvádí, že důkazní návrhy vznesené v žalobě v rámci soudního řízení, které byly navíc uplatněny po koncentraci řízení, nejsou pro správní orgány závazné.
12. Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou, v níž opakovaně zdůrazňuje, že některé historické letecké snímky, z nichž žalovaný vycházel, nejsou součástí správního spisu. Pokud se žalovaný s těmito snímky seznámil nahlédnutím na webové stránky, měl tento úkon v souladu s rozsudkem NSS ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011-58, č. 2312/2011 Sb. NSS, poznamenat do správního spisu. Žalobce se sám seznámil s historickými leteckými snímky prostřednictvím online Ústředního archivu zeměměřictví a katastru a nesouhlasí s tím, že by na nich byly viditelné vyježděné koleje s travním porostem uprostřed. Co se žalovanému jeví jako travní porost, jsou pravděpodobně vydrolené části živičného povrchu, které při přiblížení snímku vytvářejí tmavší odstín povrchu komunikace.
13. Soud vyzval vlastníky pozemků k případnému uplatnění práv osob zúčastněných na řízení dle § 34 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“). Nikdo z oslovených však tohoto práva ve stanovené lhůtě nevyužil.

III. Průběh jednání

14. Při jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích.
15. Soud v rámci jednání upozornil účastníky na skutečnost, že žalovaným provedená změna prvostupňového rozhodnutí spočívající v deklaraci veřejně prospěšné účelové komunikace se odchyluje od obsahu žádosti, neboť žadatelé se domáhali určení, zda a kdy byla na pozemcích parc. č. XA a XB zřízena místní komunikace. Soud účastníky současně vyzval, aby se k této skutečnosti vyjádřili. Žalobce v této souvislosti předeštl problematiku věcné

příslušnosti s tím, že na prvním stupni by měl rozhodovat jiný orgán o určení místní komunikace a jiný orgán o určení účelové komunikace. Žalovaný v této souvislosti odkázal na správní řád, který jasně stanoví, že se žádost posuzuje podle skutečného obsahu, nikoliv podle toho, jak je označena, přičemž správní orgán zde rozhodoval o charakteru komunikace.

16. Soud dále při jednání doplnil dokazování leteckými měřičskými snímky z let 1938, 1951, 1959, 1995, 2002, 2008, 2011 a 2013 a nedatovanou ortofotomapou na podkladu katastrální mapy. Tyto podklady si žalovaný opatřil v průběhu odvolacího řízení a vycházel z nich při zjišťování skutkového stavu věci, aniž by je provedl zákonem předvídaným způsobem jako důkaz. Žalovaný při jednání předložil další letecké měřické snímky z let 1997, 2005, 2011, 2015 a 2017 v barevném rozlišení, které soud rovněž provedl k důkazu. Žalobce k doplněným důkazům konstatoval, že ze snímků je patrné, že do roku 2002 měla komunikace souvislý povrch, avšak v následujících letech probíhala výstavba rodinných domů a došlo k narušení komunikace. Žalovaný k doplněným důkazům sdělil, že z předmětných snímků není patrné, že by se jednalo o zřetelnou komunikaci, a odkázal na skutková zjištění uvedená v napadeném rozhodnutí.
17. V průběhu odvolacího řízení si žalovaný dále opatřil *Zjednodušené zaměření cesty* ze dne 11. 5. 2022 s nedatovanými fotografiemi dané lokality, které rovněž neprovedl zákonem předvídaným způsobem jako důkaz (viz odst. 34 tohoto rozsudku). Na základě těchto podkladů však žalovaný v napadeném rozhodnutí neučinil žádná konkrétní skutková zjištění, a proto jimi soud při jednání dokazování nedoplňl.
18. Soud neprovedl dokazování ani žalobcem navrženými důkazy [výslech Ing. P. a listiny označené na č. l. 11 žaloby (např. rozhodnutí silničního správního úřadu ze dne 11. 11. 2008 o umístění stavby K. – rozšíření vodovodu, stavební povolení ze dne 3. 2. 2009 na tuto stavbu atd.)], které s ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. nemohly na posouzení věci ničeho změnit. Žalobci však nic nebrání v tom, aby tyto návrhy na doplnění dokazování vznesl v rámci dalšího řízení před správními orgány. Soud rovněž neprovedl žalovaným navržený důkaz výsledkem autorky napadeného rozhodnutí, neboť její odbornost vůbec není v dané věci předmětem sporu. Navíc její případná výpověď by zjevně nemohla změnit obsah skutkových zjištění učiněných v rámci napadeného rozhodnutí (viz též níže odst. 37 tohoto rozsudku).

IV. Posouzení věci soudem

19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Skutečnost, že žalobce neuplatnil řádné opravné prostředky (nepodal odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí), nemůže být v daném případě důvodem nepřipustnosti žaloby, jelikož prvostupňové rozhodnutí bylo změněno na újmu jeho práv k opravnému prostředku jiných účastníků správního řízení (§ 68 písm. a) s. ř. s.).
20. Při přezkumu napadeného rozhodnutí soud vycházel v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je podle § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. vázán.

21. Mezi žalobcem a žadatelem panuje letitý spor o to, zda se na dotčených pozemcích nachází místní komunikace ve smyslu § 6 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. Tento spor měl být vyřešen v řízení o určení právního vztahu podle § 142 správního řádu.
22. O zařazení pozemní komunikace do kategorie místních komunikací se na základě jejího určení, dopravního významu a stavebně technického vybavení běžně vydává rozhodnutí podle § 3 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích. Byla-li však určitá část zemského povrchu místní komunikací podle staré právní úpravy zákona č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích (silniční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 135/1961 Sb.“), stala se místní komunikací podle nové právní úpravy zákona o pozemních komunikacích okamžikem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. 4. 1997, aniž by bylo nutno o tom vydávat rozhodnutí podle § 3 odst. 1 uvedeného zákona. To nicméně platí pouze v případě, že místní komunikace, jež takovou byla podle staré právní úpravy, splňuje všechny zákonné znaky místní komunikace i podle právní úpravy nové (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 1. 2014, č. j. 9 As 15/2012-27, č. 3028/2014 Sb. NSS, odst. 29).
23. Podle § 4b odst. 1 zákona č. 135/1961 Sb. „[m]ístními komunikacemi jsou obecně přístupné a užívané ulice, cesty a prostranství, které slouží místní dopravě a jsou zařazeny do sítě místních komunikací.“ Podle § 6 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích „[m]ístní komunikace je veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na území obce.“ Je tedy zřejmé, že z věcných, technických a funkčních hledisek místní komunikace podle staré právní úpravy jimi zásadně budou i podle právní úpravy nové. Nová právní úprava však pro místní komunikace navíc stanoví v § 9 odst. 1 větě druhé zákona o pozemních komunikacích, že „*vlastníkem místních komunikací je obec, na jejímž území se místní komunikace nacházejí.*“
24. V daném případě nebylo sporu o tom, že se cesta na dotčených pozemcích nacházela již před rokem 1997. Její veřejnoprávní status coby místní komunikace tak mohl být posouzen v řízení o určení právního vztahu podle § 142 správního řádu, aniž by muselo být vedeno správní řízení podle § 3 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.
25. Řízení o určení právního vztahu se zahajuje na žádost, kterou se vymezuje předmět daného řízení a jejímž rozsahem jsou správní orgány striktně vázány. V daném případě se jednalo o žádost ze dne 10. 8. 2017, kterou žadatelé na základě výzvy podle § 45 odst. 2 správního řádu doplnili podáními ze dne 17. 5. 2018 a ze dne 22. 5. 2018. **Předmětem řízení, jak jej vymezili žadatelé, bylo právě určení, zda se na dotčených pozemcích nachází místní komunikace.** Jediným úkolem správních orgánů tak bylo zodpovědět tuto spornou právní otázku, nikoliv se zabývat hypotetickými otázkami, které s posuzovanou věcí bezprostředně nesouvisí (srov. rozsudky NSS ze dne 10. 1. 2013, č. j. 4 Ads 108/2012-31, č. 2815/2013 Sb. NSS, ze dne 16. 8. 2018, č. j. 1 As 165/2018-40, odst. 16, a rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2021, č. j. 51 A 44/2020-40, odst. 26 a 31).
26. Mylné je proto přesvědčení žalovaného, že se v tomto řízení mohl zabývat otázkou, zda se na dotčených pozemcích nachází účelová komunikace ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích (str. 14 a 18 napadeného rozhodnutí). Žadatelé se sice ve své žádost původně domáhali určení, zda lze dotčené pozemky zařadit do „*kategorie místní či účelové komunikace.*“ Takto neurčitě, resp. alternativně vymezený předmět řízení však následně upřesnili podáními ze dne 17. 5. 2018 a ze dne 22. 5. 2018, z nichž jednoznačně vyplývá, že jejich žádost směřovala pouze na určení, zda se na dotčených pozemcích nachází

místní komunikace. Na skutečnost, že naplnění znaků účelové komunikace přesahuje předmět daného řízení, žalobce navíc žalovaného upozornil v podání ze dne 18. 5. 2022 [viz str. 3 písm. f)]. Přesto žalovaný poté, co dospěl v odůvodnění napadeného rozhodnutí k závěru, že se na dotčených pozemcích nenachází místní komunikace, dále deklaroval, že se na nich nachází účelové komunikace. Proto i když žalovaný v průběhu jednání před soudem správně připomněl, že se žádost posuzuje podle skutečného obsahu a nikoliv podle jejího označení, tak v daném případě tuto vázanost obsahem sám nedodržel a překročil. Ačkoliv žalovanému nelze upřít jistou snahu o definitivní rozuzlení právní povahy dané cesty, jedná se – vzhledem k jednoznačně vymezenému předmětu řízení – o snahu nejen zcela neúčelnou, ale též nezákonnou. Tímto postupem totiž žalovaný změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že výrok o existenci místní komunikace nahradil (v zásadě z moci úřední) výrokem o existenci účelové komunikace, čímž překročil předmětem daného řízení o určení právního vztahu, jak jej vymezili žadatelé. Zjednodušeně řečeno, i pokud by byla úvaha žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí ohledně právní povahy dané cesty coby účelové komunikace věcně správná, nemohl by ji soud akceptovat, neboť žalovaný měl rozhodnout toliko o otázce, zda se na dotčených pozemcích nachází místní komunikace či nikoliv. Tomuto úkolu však žalovaný nedostál. Jedná se proto o zásadní procesní pochybení, které má vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.].

27. K této právní vadě soud přihlédl přesto, že ji žalobce v žalobě výslovně nenamítal, neboť posouzení otázky, jakým způsobem žalovaný rozhodl o předmětu řízení, je nezbytné pro přezkum napadeného rozhodnutí v mezích řádně uplatněných žalobních bodů vztahující se k určení existence místní komunikace. Jak dovodil rozšířený senát NSS v nedávném usnesení ze dne 12. 12. 2023, č. j. 9 Ao 37/2021-57, soud „*není při posouzení věci omezen jen na argumentační linii navrhovatele nebo odpůrce, ale může – a měl by – posoudit uplatněné žalobní body autonomně a po právní stránce vyhodnotit věc komplexně*“ (důraz dodán soudem). Pokud by soud přehlédl skutečnost, že žalovaný (mimo a nad rámec žádosti, již bylo pouze určení toho, zda se na dotčených pozemcích nachází místní komunikace) ve výroku napadeného rozhodnutí závazně určil na dotčených pozemcích existenci účelové komunikace, vycházel by z chybného předpokladu, že žalovaný mohl rozhodnout o určení právního vztahu, který nebyl předmětem řízení. Úlohou soudu však není zabývat se pouze hypotetickou otázkou, zda se na dotčených pozemcích nachází účelová komunikace, nýbrž podstatou sporu a jeho předmětem, tedy, zda je cesta místní komunikací. Na tom nic nemění ani skutečnost, že otázkou existence místní komunikace na dotčených pozemcích se žalovaný zabýval v odůvodnění napadeného rozhodnutí, které však na rozdíl od výrokové části není právně závazné (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 11. 2007, č. j. 7 As 7/2007-63, ze dne 10. 3. 2011, č. j. 9 As 77/2010-229, a ze dne 30. 1. 2019, č. j. 8 Azs 226/2018-39, odst. 12).
28. Lichá je rovněž úvaha žalovaného, že mohl rozhodnout o existenci účelové komunikace, „*neboť ho k tomu zmocňuje věcná příslušnost*“ (str. 18 napadeného rozhodnutí). Je sice pravdou, že žalovaný jakožto krajský úřad rozhoduje o opravných prostředcích proti rozhodnutím o existenci místních i účelových komunikacích [srov. § 40 odst. 5 písm. a) ve spojení s § 178 odst. 1 správního řádu a § 129 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v rozhodném znění, a dále § 40 odst. 3 písm. e) ve spojení s odst. 4 písm. a) zákona o pozemních komunikacích]. To však neznamená, že by si mohl v řízení o určení právního vztahu přisvojit z moci úřední pravomoc rozhodnout o jiném předmětu řízení, tedy že by mohl dle vlastní úvahy rozhodovat o existenci místní či účelové komunikace bez ohledu na žádost účastníka řízení, již se vázán (srov. § 142 odst. 1 správního řádu).

29. Zjištění, že žalovaný překročil předmět daného řízení o určení právního vztahu, však soudu nebrání v posouzení jednotlivých žalobních bodů. Alespoň v odůvodnění napadeného rozhodnutí se totiž žalovaný otázkou (ne)existence místní komunikace zabýval (str. 6–14 napadeného rozhodnutí). S ohledem na dosavadní vývoj této věci je proto žádoucí, aby se soud k těmto úvahám žalovaného vyjádřil.
30. Pro určení, zda lze cestu zařadit do kategorie místní komunikace, bylo zejména klíčové zjištění, zda je cesta součástí dotčených pozemků nebo samostatnou věcí (stavbou v občanskoprávním smyslu), a případně zda je jejím vlastníkem žalobce coby obec, na jejímž území se dotčené pozemky nacházejí (srov. § 9 odst. 1 větu druhou zákona o pozemních komunikacích). Obecná východiska pro posouzení této otázky soud shrnul již v prvním rozsudku (viz odst. 31–38) a v podrobnostech na ně odkazuje i pro účely nyní posuzované věci.
31. Podobně jako v prvním rozhodnutí ze dne 3. 6. 2022, i nyní v napadeném rozhodnutí dospěl žalovaný na rozdíl od silničního správního úřadu k závěru, že cesta není samostatnou stavbou, nýbrž součástí dotčených pozemků, a nejedná se tak o místní komunikaci ve vlastnictví žalobce (obce). Soud však předesílá, že žalovaný podstatu závazného právního názoru vysloveného v prvním rozsudku zjevně příliš nepochopil. Nelze upřít, že žalovaný vyvinul značné úsilí zkoumání otázky stavebně-technického stavu komunikace na dotčených pozemcích, zejména pokud jde o zhodnocení materiálového složení. Problém je ovšem v tom, že výsledky tohoto zkoumání žalovaný upřel nesprávným směrem. Zaměřil se totiž především na kvalitu a odbornost zpracování konstrukčního materiálu, a právě tyto faktory vyhodnotil jako klíčový „předěl“ pro úvahu, zda jde o komunikaci místní či účelovou. Pro správnou kategorizaci komunikace však není podstatné, nakolik je použitý konstrukční materiál kvalitní či odborně zpracovaný, nýbrž to, zda jeho uspořádání na dotčených pozemcích je takové, aby šlo hovořit o výsledku stavební činnosti provedené na zemském povrchu – tedy o vytvoření stavby v občanskoprávním smyslu. Právě k tomu směřoval závazný právní názor soudu (viz zejm. odst. 37 a 38 prvního rozsudku). Kromě tohoto nesprávného uchopení podstaty věci se navíc žalovaný dopustil řady procesních pochybení (zejména při dokazování), která představují samostatný zrušovací důvod podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.
32. Prvním takovým pochybením je práce s historickými leteckými snímky, na jejichž základě žalovaný učinil skutkový závěr, že cesta byla v minulosti vyježděna na poli vozidly a jejím středem prorůstal pruh zeleně (str. 11–12 a 20 napadeného rozhodnutí). Jak správně upozornil žalobce, žalovaným zmiňované letecké snímky z roku 1997, 2003, 2011, 2013, 2015 a 2017 skutečně nebyly v rámci správního řízení provedeny jako důkaz, resp. účastníkům řízení nebylo v rozporu s § 36 odst. 3 správního řádu umožněno se s těmito podklady seznámit a vyjádřit se k nim. V řízení před silničním správním úřadem bylo provedeno dokazování leteckými měřickými snímky z roku 1938 a 2005, fotodokumentací z místních šetření ze dne 29. 11. 2017 (včetně printscreenu satelitní mapy z Google Maps) a ze dne 27. 7. 2018 (včetně panoramatické letecké mapy K.), fotodokumentací předloženou žadateli k podáním ze dne 17. 9. 2018 a ze dne 6. 12. 2019, fotodokumentací k popisu stavby Ing. P. a ke znaleckému posudku Ing. R. a fotografiemi z aplikací Google Street View a Panorama (Mapy.cz) z let 2011 a 2018. Ačkoliv je na těchto fotografiích (např. ze dne 27. 7. 2018) patrné, že část cesty je ve středu zarostlá přerušovaným pásem zeleně, nelze dovodit, zda se jedná právě o úsek cesty vedoucí přes dotčené pozemky (např. na fotodokumentaci dotčených pozemků k popisu stavby Ing. P. a ke znaleckému posudku Ing. R. není tento pás

zeleně zachycen). Na leteckých měřických snímcích z roku 1938 a 2005 pak není tento pás zeleně vůbec viditelný. Na základě těchto podkladů rovněž nelze učinit závěr, zda byla cesta samovolně vyježděna či byla vytvořena cílenou stavební činností.

33. Podobně je tomu i v případě dalších podkladů, které si žalovaný v průběhu odvolacího řízení opatřil, konkrétně černobílých leteckých měřických snímků z let 1938, 1951, 1959, 1995, 2002, 2008, 2011 a 2013 a nedatované ortofotomapy na podkladu katastrální mapy. O získání těchto podkladů žalovaný sice vyrozuměl účastníky správního řízení v *Seznámení s odlišným právním názorem* ze dne 12. 5. 2022, avšak v rozporu s § 36 odst. 3 správního řádu je již nepoučil o možnosti se s těmito podklady seznámit a vyjádřit se k nim (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2021, č. j. 3 As 179/2018-42, odst. 8). Tato procesní vada přitom mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť skutkový závěr žalovaného učiněný na základě leteckých snímků, že cesta byla pouze vyježděna v poli a je částečně zarostlá zelení, byl pro posouzení věci stěžejní. Žalobce se v rámci žaloby a následně i repliky proti uvedenému zjištění žalovaného jednoznačně vymezoval, proto je pravděpodobné, že by práva podle § 36 odst. 3 správního řádu využil, pokud by dostal prostor. Soud nepřehlédl, že ve správním spise založené letecké měřické snímky byly opatřeny samolepícím lístkem s poznámkou „*neprovedeno jako důkaz*“, tudíž sám žalovaný si byl vědom, že tyto podklady nebyly provedeny zákonem předvídaným způsobem jako důkaz. K jejich provedení jako důkazu by přitom postačovalo prosté vložení do správního spisu podle § 17 odst. 1 správního řádu za současného poučení účastníků podle § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti se s těmito listinami seznámit a vyjádřit se k nim (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 6. 2016, č. j. 2 As 33/2016-53). To však žalovaný neučinil, a proto z těchto listin neměl ani vycházet při zjišťování skutkového stavu věci (str. 11–12 a 20 napadeného rozhodnutí).
34. Nicméně i kdyby k uvedené procesní vadě nedošlo, ani tak by nemohl obstát závěr, který žalovaný na základě předmětných leteckých snímků učinil. Soud totiž na základě doplněného dokazování dovozuje z předmětných leteckých snímků odlišné poznatky než žalovaný v napadeném rozhodnutí. Na základě tohoto doplněného dokazování soud jednak souhlasí se žalobcem, že černobílé letecké snímky z let 1938, 1951, 1959, 1995, 2002, 2008, 2011 a 2013, které byly pořízeny v největším mapovém měřítku 1 : 5 000, svou podrobností neposkytují dostatečný podklad ani pro závěr o existenci pásu zeleně, natož o stavebně-technickém stavu zkoumané cesty. Týž závěr platí i pro barevné letecké snímky z let 1997, 2005, 2011, 2015 a 2017 předložené žalovaným při jednání, z nichž rovněž nelze – ani samostatně a ani ve spojení s prve zmiňovanými leteckými snímky – dovodit skutkový závěr o existenci souvislého pásu zeleně či stavebně-technickém stavu zkoumané cesty. Soud má naopak ve shodě s žalobcem za to, že předmětné snímky potvrzují, že nejméně do roku 2002 byla cesta v terénu zcela patrná a viditelná, přičemž její nezřetelná viditelnost na pozdějších snímcích je patrně důsledkem činností souvisejících s postupnou výstavbou v dané lokalitě. Soud tedy uzavírá, že z obsahu předmětných leteckých snímků vyplývají odlišná skutková zjištění, než jaká byla učiněna v rámci napadeného rozhodnutí.
35. Pokud jde o listinu označenou jako *Zjednodušené zaměření cesty* ze dne 11. 5. 2022 s nedatovanými fotografiemi dané lokality, tak ta je – podobně jako část shora zmiňovaných leteckých snímků – ve správním spise rovněž opatřena samolepícím lístkem s poznámkou „*neprovedeno jako důkaz*“. Zmiňovaná listina naznačuje, že žalovaný patrně prováděl ohledání na místě. Soud nicméně připomíná, že již v prvním rozsudku žalovaného upozornil, že pokud provedl ohledání dotčené lokality podle § 54 správního řádu, měl o tomto úkonu podle § 51 odst. 2 správního řádu včas vyrozumět účastníky řízení. To se

však nestalo. Zároveň však nelze přehlédnout, že žalovaný na základě předmětného ohledání neučinil v rozhodnutí ze dne 3. 6. 2022 ani v napadeném rozhodnutí ve vztahu k posouzení cesty jako místní komunikace žádná konkrétní skutková zjištění. Proto se – na rozdíl od shora zmiňovaných leteckých snímků – nejedná bez dalšího o vadu, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí (viz odst. 55 prvního rozsudku a str. 15 a 20 napadeného rozhodnutí). Jelikož z předmětného ohledání nebylo v rámci napadeného rozhodnutí učiněno žádné konkrétní zjištění, nezabýval se již soud blíže jeho obsahem, a z téhož důvodu jím (na rozdíl od leteckých snímků) ani nedoplňoval dokazování.

36. Zásadní výhrady měl dále žalovaný vůči popisu stavby Ing. P., podle kterého byla komunikace vytvořena na pláni a její konstrukční vrstvu tvořilo hutněné kamenivo v hloubce 150 až 300 mm. V prvním rozsudku soud žalovaného zavázal k tomu, aby své úvahy ohledně těchto zjištění Ing. P. přezkoumatelným způsobem odůvodnil (odst. 44 prvního rozsudku). Tomuto úkolu žalovaný napodruhé dostal, když se zjištěními Ing. P. na str. 10–11 napadeného rozhodnutí poměrně detailně polemizoval. Jeho úvahy jsou nicméně do značné míry spekulativní a nejenže nenacházejí dostatečnou oporu v podkladech pro vydání rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], ale navíc ani nesměřují k podstatě problému, neboť se soustřeďují především na kvalitu a odbornost zpracování zkoumané materiálové konstrukce, což však k určení toho, zda se jedná o výsledek stavební činnosti na zemském povrchu – a tedy stavbu v občanskoprávním smyslu – není zcela rozhodující. Na základě žalovaným učiněných úvah tudíž nelze vyloučit závěr silničního správního úřadu, že cesta vznikla cílenou stavební činností, čemuž měl nasvědčovat právě popis stavby Ing. P.
37. Soud navíc nemůže souhlasit ani s hodnocením žalovaného ohledně stavu zkoumané materiálové konstrukce. Například na fotografii kopané sondy č. 3 jsou skutečně patrné modré úlomky. Z toho však nelze bez dalšího dovozovat, že to „*mohou být zbytky omítky nebo jiného materiálu*“ (viz str. 10 napadeného rozhodnutí) a následně činit závěr o míře odbornosti či neodbornosti zpracování. Jak správně argumentoval žalobce, nebyl-li žalovaný přítomen provedení výkopku či s tímto zjištěním nekonfrontoval zpracovatele popisu stavby Ing. P., nelze bez dalšího uzavřít, že se jedná o stavební suť, která se při výstavbě vozovky běžně neužívá. Není totiž vyloučeno, že se tyto úlomky dostaly do výkopku z povrchu vozovky (či horní vrstvy nad hutněným kamenivem), a to tím spíše, že dle zjištění silničního správního úřadu bylo do tělesa komunikace zasaženo v souvislosti s výstavbou rodinného domu na sousedním pozemku parc. č. X (viz fotodokumentaci k přípisu Městského úřadu Zdice ze dne 25. 11. 2009, č. j. 3542/280/09-Pet, a str. 10 znaleckého posudku Ing. R.) a k následné opravě vozovky nedošlo kvůli odporu ze strany právních předchůdců žadatelů. Zmiňoval-li se žalovaný o oranžových úlomcích ve výkopku, soud shodně se žalobcem uvádí, že úlomky takové barvy nejsou na fotografiích v popisu stavby patrné. Rovněž skutečnost, že při výkopku bylo nalezeno kamenivo větší frakce, než se v současnosti užívá při stavbě vozovek, neznamená, že v minulosti nebylo užití této frakce standardem. Znovu je však třeba připomenout, co již bylo uvedeno výše: Kvalita či odbornost zpracování nejsou rozhodné pro závěr, zda určitá cesta je výsledkem stavební činnosti či nikoliv. I neodborně či nesprávně provedená stavba stále může být stavbou, a tedy objektem ve smyslu občanskoprávních vztahů. Právě na to se měl žalovaný primárně zaměřit, chtěl-li zvrátit skutková zjištění silničního správního úřadu. Přesně z těchto důvodů jsou bezpředmětné úvahy žalovaného týkající se frakce hutněného kameniva, která se údajně užívá při konstrukci gabionových zdí, neboť to nepotvrzuje ani nevyvrací závěr silničního správního úřadu, že cesta vznikla v důsledku stavební činnosti. Z týchž důvodů nejsou pro věc relevantní ani poznatky z oblasti architektury či projektování silnic, a proto není pro

danou věc relevantní ani žalovaným navržený výsledek autorky napadeného rozhodnutí, neboť existence stavby coby samostatného předmětu práva v občanskoprávním smyslu není bezprostředně odvislá od kvality jejího architektonického vyprojektování (samostatnou stavbou v občanskoprávním smyslu totiž může být i stavba provedená bez jakéhokoliv odborného projektu).

38. S uvedeným souvisí též mylná domněnka žalovaného, že cesta by měla odpovídat aktuálním technickým normám. Ani takové kritérium totiž není pro určení, zda cesta naplňuje znaky stavby v občanskoprávním smyslu, nijak relevantní. Ačkoliv vyhláška č. 104/1997 Sb. skutečně uvádí žalovaným zmiňované technické normy v příloze č. 1 *Seznam souvisejících českých technických norem* (ČSN 73 6110 je normou doporučenou a ČSN 73 6126-1,2 normou závaznou), nejedná se o normy, které by závazně určovaly znaky místní komunikace či jejich tříd ve smyslu § 6 zákona o pozemních komunikacích a § 3 vyhlášky č. 104/1997 Sb. Navíc, jak již bylo řečeno, dodržení či nedodržení technické normy nemá vliv na to, zda zkoumaný objekt je výsledek stavební činnosti a zda může být předmětem občanskoprávních vztahů. Z téhož důvodu jsou bezpředmětné argumenty obou stran ohledně použitelnosti konkrétních technických norem v tom či onom období, jež zaznívaly v průběhu jednání.
39. Dále si žalovaný na základě znaleckého posudku Ing. R. oproti svému rozhodnutí ze dne 3. 6. 2022 učinil konkrétní skutkový závěr ohledně skladby komunikace s tím, že již v hloubce 10 cm se nacházela hlína, která do konstrukčního souvrství nepatří (str. 13 napadeného rozhodnutí, *dle obr. 7 byla hlína nalezena v hloubce 10–15 cm – pozn. soudu*). Uvedené dílčí zjištění však rovněž samo o sobě nic nevypovídá o tom, zda cesta vznikla stavební činností, a jedná se tak o samostatnou stavbu v občanskoprávním smyslu. Pokud jde o závěr znaleckého posudku, že na dotčených pozemcích se nenachází „*ani v minulosti nenacházela stavba místní komunikace*“, soud připomíná závěry prvního rozsudku, že zodpovězení této právní otázky nenáleží znalci, nýbrž správním orgánům (odst. 42 a 43 prvního rozsudku).
40. Souhlasit konečně nelze ani s úvahou žalovaného, že pokud by byla prokázána existence cesty jako samostatné stavby, silniční správní úřad by postrádal pravomoc k posouzení otázky jejího vlastnictví. Podle § 57 odst. 1 písm. c) věty za středníkem správního řádu si správní orgán nemůže sám „*učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu*“. Hodnocení předběžné otázky, kdo je vlastníkem stavby, tudíž není vyloučeno z okruhu skutečností, o nichž si může správní orgán učinit úsudek sám (ke specifikům občanskoprávních námitek týkajících se existence nebo rozsahu vlastnických nebo jiných věcných práv ve stavebních věcech srov. rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2019, č. j. 1 As 172/2019-31, odst. 25-27). Je přitom pouze na úvaze silničního správního úřadu, zda postupem podle § 57 odst. 1 písm. b) správního řádu vyzve účastníky řízení, aby ve stanovené lhůtě podali u příslušného civilního soudu určovací žalobu, či si rovnou o otázce vlastnického práva učiní podle § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu úsudek sám. Možnost učinit si úsudek o rozsahu vlastnického práva tedy není ve správním řízení vyloučen, pouze je třeba mít na paměti, že takový úsudek bude použitelný pouze ve vztahu ke konkrétnímu řízení (tedy správní rozhodnutí s takovou úvahou nebude možno užít např. jako nabývací titul apod.). V této souvislosti žalobce správně upozornil, že žalovaný (kromě dílčí úvahy na str. 21 napadeného rozhodnutí) pominul skutečnost, že elektronickým platebním rozkazem Okresního soudu v Berouně ze dne 5. 6. 2017, č. j. EPR 110375/2017-8, byla vlastníkům pozemků vůči žalobci přiznána peněžní náhrada za užívání dotčených pozemků, což podle silničního správního úřadu

nasvědčuje tomu, že se žalobce chová jako vlastník dané komunikace (str. 19 prvostupňového rozhodnutí).

41. V dalším řízení bude proto úkolem žalovaného, aby na základě dokazování provedeného v souladu s procesními předpisy přezkoumatelným způsobem posoudil, zda ob stojí závěr silničního správního úřadu, podle kterého je cesta samostatnou stavbou v občanskoprávním smyslu. V této souvislosti žalovaný mj. prověří, zda bylo do původního tělesa cesty zasaženo v důsledku pokládky technické infrastruktury při výstavbě rodinného domu na sousedním pozemku parc. č. X (tedy zda její případné konstrukční prvky nebyly poškozeny právě v důsledky této stavební činnosti). Vezme přitom v potaz i stavebně-technické provedení cesty v celé její délce, byť se určení právního vztahu týká pouze dotčených pozemků. Dospěje-li žalovaný k závěru, že cesta je samostatnou stavbou, nikoliv součástí dotčených pozemků, posoudí dále otázku, kdo je jejím vlastníkem. Teprve poté bude moci závazně určit, zda lze cestu přes dotčené pozemky považovat za místní komunikaci ve smyslu § 6 zákona o pozemních komunikacích.

V. Závěr a náklady řízení

42. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil dílem podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. pro podstatné vady řízení (viz odst. 25 až 26 tohoto rozsudku) a dílem i podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro vady skutkových zjištění (viz odst. 34 až 38 tohoto rozsudku). Současně soud vrátil věc k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení jsou správní orgány podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázány právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku (odst. 25 a 30 - 40 tohoto rozsudku). Listiny, jimiž bylo provedeno dokazování při jednání (viz odst. 16 tohoto rozsudku), správní orgány v dalším řízení zahrnou mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
43. O náhradě nákladů řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení ve výši 19 456 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a nákladů na zastoupení advokátem ve výši 16 456 Kč. Výše odměny advokáta zahrnuje čtyři úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, podání repliky a účast při jednání podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5, § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a dále náhradu hotových výdajů za čtyři úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, k nákladům řízení tak patří i náhrada za tuto daň v sazbě 21%, tj. ve výši 2 856 Kč. Náhradu nákladů řízení soud uložil žalovanému zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách.

Praha 14. března 2024

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu